

nema« mogao bi se jednostavnije izreći tako da se mjesto izraza »bude prisutna« upotrijebi glagol »živjeti«, a mjesto priloške oznake »izvanredno« priloška oznaka u instrumentalu »punim životom«. Primjer bi tada glasio: »... kako u nama može živjeti punim životom osoba koje više nema«.

4. »Čovjek je osjećao zadovoljstvo što prisustvuje igri koja *plijeni*«, glasi primjer iz »Glasa Slavonije« od 31. III 1966. Glagol »plijeniti« ima svoje značenje, koje je poznato svakom našem čovjeku i koje često izaziva neugodna čuvstva. U kazališnoj i muzičkoj kritici često se daje tom glagolu značenje koje on nema. Tako možemo čitati da je glumac svojom igrom *plijenio* gledaoce, a pjevač ili glazbenik slušaoce. No nastaje neprilika kad taj glagol s takvim značenjem treba upotrijebiti u svršenom vidu. U tom slučaju nitko valjda ne bi kazao da je glumac »zaplijenio« gledaoce, a pjevač slušaoce. Zato ostanimo kod glagola »osvajati – osvojiti«, »zanositi – zanijeti«, »oduševljavati – oduševiti«. Navedeni bi primjer tada glasio: »Čovjek je osjećao zadovoljstvo što prisustvuje igri koja *osvaja* (*zanositi, oduševljava*)«.

5. U školi đaci uče da bez potrebe ne upotrebljavaju tuđice. Međutim, u našim novinama i časopisima ima mnogo tuđica koje bi se mogle zamijeniti dobrim našim riječima. Da navedem samo neke iz jednog broja »Vjesnika« (11. IV 1966): komanda (zapovjedništvo), komandant (zapovjednik), koncentrirati (sakupiti), akcija (pothvat), marinač (mornar), progresivan (napredan), eliminiranje (uklanjanje), reguliranje (uređivanje), formacija (sustav), integracija – dezintegracija (udruživanje – razdruživanje), pozicija (položaj), evolucija (razvoj), realizacija (ostvarenje), itd. Njih bi bilo na stotine. Među njima nije rijedak ni glagol »bazirati se«, koji je posve nepotreban pokraj glagola »osnivati se« ili »zasnivati se«, kako se to može vidjeti iz ovih primjera: »Nesreća je u tome što se te autoritativne izjave *baziraju* više na pretpostavkama...« (Vjesnik, 31. III 1966), »Ako su ta predviđanja, *bazirana* više na posrednim znakovima...« (Vjesnik, 10. IV 66). U oba primjera trebalo je upotrijebiti glagol »osnivati se« ili »zasnivati se«, pa bi se tada izjave *osnivale* na pretpostavkama, a predviđanja bi bila *osnovana* na posrednim znakovima.

PRILOZI NAŠOJ LEKSIKOGRAFIJI

Ismet Smailović

Neću iznijeti ništa novo ako kažem da u našoj nauci o jeziku, pored ostalog, baš leksikografija zaslužuje posebnu pažnju, jer smo u toj naučnoj oblasti prilično zaostali za drugim narodima. O tome našem zaostajanju u raznim lingvističkim i filološkim disciplinama lijepo je pisao dr Dalibor Brozović (»Na putovima našeg jezika i nauke o jeziku«, Kolo, br. 10, Zagreb, 1963)